

הקדמה .

י'ון סטוארט מיל ^ה נולד בלונדון בשנת 1806
לאביו י'מס מיל ^ג (1773—1826) שהיה לא רק מחברם
של כמה ספרים חשובים על יסודות החברה, דברי-
הימים ותורת הנפש והמדות, אלא גם המרכז של
תנועות התיקון בחיי-הצבור האנגלים ברבע הראשון
של המאה שעברה. י'מס מיל היה תלמידו המובהק
של ירמיהו בנתם ^ג (1748—1831), שחולל מהפכה
שלמה בהשקפות הדור על עניני המשפט וארגון חיי
החברה ^ד, וחינך את בנו על-פי שיטה מיוחדת כדי
שימשיך את עבודת רבו.
כשהיה מיל בן י"ז שנה נכנס למשרד החברה

James Mill (ג)

John Stuart Mill (ה)

Jeremy Bentham (ג)

Fragment on Government, 1776 ;

(ד) ספריו העיקריים :

Principles of Morals and Legislation, 1789 ;

Traité de Législation civile et pénale, 1802 ;

Deontology or Science of Morality, 1834.

הפרטית שבידיה היו אז עניני הודו, ונשאר שם עד שנת 1858, שבה נתבטלה החברה והועברו תפקידיה לידי הממשלה. כשֶׁבֶטָל המשרד, שזכה אז לעמוד בראשו, נכנס מיל' לחיי הציבור המעשיים. הוא חיבר מאמרים רבים על שאלות הזמן ואף ישב בבית-הנבחרים. מת בשנת 1873.

ספריו העיקריים הם :

System of Logic, 1843 ;

Political Economy, 1848 ;

On Liberty, 1859 ;

Representative Government, 1861 ;

Utilitarianism, 1863 ;

Examination of Hamilton's Philosophy, 1865 ;

Auguste Comte and Positivism, 1865 ;

Subjection of Women, 1869.

מבחר מאמריו הופיעו בארבעה כרכים משנת

1859 עד 1876 ; תולדות חייו ע"י עצמו, בשנת 1873 ;

ושלושה מאמרים על הדת, בשנת 1874.

* * *

Dissertations and Discussions (ה)

Autobiography (ג)

Three Essays on Religion (ג)

המסה "על החירות" הניתנת כאן בתרגום עברי היתה בעיני מיל עצמו הטוב שבספריו. עליו טרח כמה שנים ובו ביטא בצורה מושלמת את השקפת-העולם הליברלית. השקפה זו, המבוססת על הרעיון שהאישיות של היחיד עיקר, זכתה לגינוי ולביטול במשך דורות שלמים מפי הרואים חזות-הכל במדינה או בחברה; אולם מתוך מאורעות ימינו הועלתה שוב על הפרק, והאמת שבה מתחילה להתחדש. במיוחד חשוב לדורנו להעריך את הפרק המזהיר (ג') על האישיות כגורם האושר, ולשקול את הענינים המעשיים (הנידונים בפרק ד') על גבולותיה של מרות החברה על היחיד.

* * *

הספרים והמאמרים המענינים ביותר על מיל, ביחוד מנקודת-המבט של דעותיו על תורת החברה והמוסר, הם של בין ה, קורטני, גומפרץ, גרוס, ד, מורלי, וסנגר. באשר לתנועה הכללית יש

Bain : John Stuart Mill. a Criticism, 1882 (ב)

Courtney : Life of John Stuart Mill, 1889 (ג)

Theodor Gomperz : John Stuart Mill, 1889 (ד)

John Grote : The Utilitarian Philosophy, 1770 (ה)

John Morley : Critical Miscellanies, III, 1886 (ו)

Saenger : John Stuart Mill (Frommanns Klassiker) (ז)

VIII

להשתמש בספריהם של דיסי ח, הלוי נ, וסטיפן ג.
ובמאמריו של מיל עצמו על בנחם וקולירידו ד.

על השאלות המדיניות הנידונות בספר שלפנינו
יש לעיין בספרים כגון:

Barker, Ernest: Reflections on Government,
London, Oxford University Press, 1942.

Carrit, E. F.: Morals and Politics, Oxford,
Clarendon Press, 1935.

Hobhouse, L. T. : The Metaphysical Theory
of the State, London, Allen and Unwin, 1918 ;
Elements of Social Justice, London, Allen and
Unwin, 1921.

Hobson, J. A. : Wealth and Life, London
Macmillan & Co., 1929.

A. V. Dicey : Law and Public Opinion in England during (ח)
the Nineteenth Century, 1905, 1940

E. Halévy : La Formation du Radicalisme Philosophique, 1901-4 (ג)
(=The Growth of Philosophical Radicalism, London, 1928)

Leslie Stephen: The English Utilitarians, 1900 (ד)

Mill: Bentham, 1838, Coleridge, 1840, Dissertations and (ו)
Discussions, vol. I,

IX

Laird, J.: *The Device of Government*,
Cambridge University Press, 1944.

Laski, H. J.: *The State in Theory and
Practice*, London, Allen and Unwin, 1935.

Lindsay, A. D.: *Essentials of Democracy*,
Oxford University Press, 1929; *The Modern
Democratic State*, London, British Institute of
International Affairs, 1943.

* * *

יש מקומות אחדים בספר שבהם מדבר מיל
כנוצרי לנוצרים, ושעל-כן היו נראים קצת מוזרים
בעברית. מקומות אלה הושמטו בתרגום הנוכחי, וכולם
צויגו בהערות המתרגם (חוץ משנים, שבאחד מהם
הושמט רק משפט אחד, ובשני רק מלים אחדות).

* * *

תוכן

v	הקדמה
3	פרק א' : פתיחה
31	פרק ב' : על חירות המחשבה והוויכוח
	פרק ג' : על האינדיבידואליות כיסוד
96	אחד מיסודות האושר
	פרק ד' : על גבולות מרותה של
133	החברה על היחיד
174	פרק ה' : מהלכה למעשה